

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Տախի ծառայությունների ոլորտում
վերջին 6-7 տարում կառավարու-
թյունն անընդհատ ինչ-որ բայլեր է ա-
նում, կաևվից դուրս գալիս անհատ
տախիսներին սիրածահելու համար,
բացառակաղես արհամարհելով
դրանցից օգտվողների դժգոհություն-
ներն ու շահերը, բայց տախիսները
ոչ միայն դրանով չեն բավարարվում,
այլև շարունակում են դարբերաբար
բողոքի գործողություններ անցկաց-
նել: Այս օրերին Երևանում, Գյում-
րիում եւ Վանաձորում անհատ տաֆ-
իսիսները նման գործողություններ
անկացրեցին, նրանց հետ համույթե-
ցին տրանսպորտի եւ կատի նախարա-
րության ներկայացուցիչները, բայց
առարդյուն: Ոչ դժգոհությունը վերա-
ցավ, ոչ էլ հսկակություն եղավ այս
հարցում: Ինչն, իհարկե, կանխատե-
սելի էր, բանի որ դժգոհողների բոլոր

վճարել 17 հազար դրամ: Դրանից 12 հազար դրամը համարակիցի հասկացման դետական տուրք էր, 5 հազար դրամը՝ հաշվառման գործողության համար վճարը: Այս բայլից հետո էլ, անհատ տարբերակում են 17 հազար դրամ վճար կատարելուց, կրասվում էր գործունեությունը սկսելու համար նախատեսված գործընթացի ժամկետը:

«Բարեկիդյումներ»
ի շահ «գրղոնչիների» եւ
ի վնաս օրինական
գործողների

Այս փոփոխությունները կատարելուց հետո, սկսեցին միջնաշաբաթ տարբերակում գործող տարբերակի փոփոխությունները:

Տարածություն մասնագելք Հայաստանի ստեղծության գերակայություններից է

Դահանջների հետ հաճածայնվելու
գործող եւ նախորդ կառավարություն-
ների մուտքումը անընդհատ նորանոր
դահանջներ է բերում, որոնք սկսում
են վերածվել կարդիգների:

Ամեն ինչ սկսվեց կառավարության աշխատակազմի օրենսդրության կարգավորման ազգային կենտրոնի՝ տափա ծառայություների ղլորտում առաջարկվող «բարեփոխում-ներից»:

Տախիներն ազասվեցին
ավելորդ ծախսերից,
դեղին համարներ ձեռք
բերելուց և որդես
ԱԶ գրասցվելուց

Դամաձայն կենտրոնի առաջարկ-ների, նախ վերացվեցին տափիմերի վարորդների ամենօրյա բուժքնում, տափիմերի ամենօրյա տեխնոլոգիան եւ հավաքայայն ունենալու դահանջ-ները: Քիմնավորումը՝ այս դահանջ-ները ձեւական բնույթ էին կրում եւ, ըստ էության, չէին կատարվում: Թե-րեւս տրամադրանական կլինիք, որ ան-դես արվեր, որ այդ կարեւոր դա-հանջները դադարեցին ձեւական լի-նեն. ըստ օրենսդրության և սարուակ-

ԱՅ, բայց օրսսեմբեքան զարգացումն ազգային կենտրոնի տրամադրանությունը այլ էր, որի հետ համաձայն վեցին նաեւ տրամողությունը էր կատի նախարարությունն ու կառավարությունը: Արդյունքում, ձեւական դարձած վերոնչյալ դահնաջների վերացումից հետո Տափի ծառայություն իրականացնողների համար 1 մետենայի հաշվարկով կատարվող ծախսը ամսական նվազեց ամսական 10-15 հազար դրամով:

Դաջորդ առաջարկվող հնարավորություն տրվեց առանց անհաս ձեռնարկացելու, Ֆիզիկական անձանց 1 մարդաբար տափակ մեթոնայով օրինական ուղենորավորիխադրում կազմակերպել: Այսինքն, տափակ ծառայություն մատուցողը ցփում չի ունենա հարկային մարմնի հետ եւ կվճարի մեկ դետական տուրք միայն:

Եկ վերջապես, դեղին համարանիշների մասով, առաջարկվեց դրանի վերացնել եւ փոխարիմնել մեթնայի հետի առակուն փակցվող կոչում կտրնով, որը տրամադրվելու է անվճար: Քիչեցնեմ, որ դեղին համարներ ստանալու համար տասի ծառայություններ մատուցողը դեմք է

վճարել 17 հազար դրամ: Դրանից 12 հազար դրամը համարանիշի հասկացման դետալան տուրք էր, 5 հազար դրամը՝ հաւաքառման գործողության համար վճարը: Այս բայլից հետո էլ, անհատ տարբերակում են 17 հազար դրամ վճար և 12 հազար դրամ պատարելուց, կրասվում էր գործունեությունը սկսելու համար նախատեսված գործընթացի ժամկետը:

ցեր անող տափիսները հրաժա
վում են: Նրանք հրաժարվում ե
նաեւ ամսական 12 հազար դրամ է
թեամում եւ 8 հազար դրամ նարգե
րում դետուր Վճարելուց: Եթե մե
թենա ունեցող եւ տափի ծառա
յություն մատուցող մարդու հա
մար, օրական 400 դրամը Եթեա
նում եւ մոտ 270 դրամը մարգե
րում ծանր հարկային բեռ է, ապա
հարց է առաջանում, թե ընդհան
րամես ո՞րն է թեթեւ հարկայի
բեռը եւ կա՞ արդյոյն այդդիս
բան: Կամ՝ եթե մարդը օրակա
400 դրամից էամես տարբերվո
գումար չի վաստակում, ապա
ի՞նչ ինաս ունի նման գործու
նեությամբ զբաղվելը: Ակնհայ
է, որ իրականությունն այլ է: Կա
ռավարության կողմից այդքա
ծախսեր նվազեցնելն ու գործըն
թացներ կրամակելը ոչ թե գոհունա
կություն է առաջացնում, այլ նո
դահանջների տեսքի է տախս: Ին

የቴሬ ሁስበርድ ተፋሮ አዎንታደራለሁ ተስተካክለሁ
ቸውም፡ ጽጭታቻና ትኩል ነው እና ማስቀመጥ
በአገልግሎት ተስተካክለሁ ነው፡ የሚከተሉት
«የዋጭታቻና ትኩል» አገልግሎት ተስተካክለሁ
በሚከተሉት የሚከተሉት የዋጭታቻና ትኩል
በአገልግሎት ተስተካክለሁ ነው፡ የሚከተሉት
«የዋጭታቻና ትኩል» አገልግሎት ተስተካክለሁ

Բանն այստեղ է հասել, որ, ինչ
դեռ նույնինք, սախիսները հրա-
ժարվում են հաշվիչներ տեղադրե-
լուց, իբր թե դրան
արագաչափման համար դահանց-
վող 2500 դրամ իրենց համա-
ծանր թեր է: Ինչդեռ են նրան-
նարդկանց փոխադրելու այդ դեմ-
ում, ինչդեռ են հաշվարկելու ան-
ցած ճանապարհը: Եթեի այսպես
ինչդեռ միշտ, կլորիկ գումարներու-
նվազագույնը 1000 դրամ, փոքր ինչ
ավելին՝ 1500 դրամ, աղա 2000
դրամ եւ այդպես շարունակ: Ի՞ո՞
կիլոմետր, ի՞նչ 100 դրամ: «Գրո-
նով» փոխադրում, մի խոսքու-
«քարեփոխումների» անմիջա-
կան արդյունքը: Մենք այս առող-
մով եւս բացառիկ ենք դժվար թ-
աշխարհի որեւէ երկրում լին-
նման բան՝ տափաներ առան-
հաշվիչ: Դատելով տրամադրութ ե-
կադի նախարարության անզրու-
թյունից, շատ հավանական է, ո-
այս անզամ էլ իշխանություններ-
ենթակվեն հերթական տաճածի-
եւ հանեն թե՛ չնչին հարկային թե-
ռը, թե՛ հաշվիչ տեղադրելու դա-
հանջը:

Ընդհանրաբես, այս ամենին տպակություն է ստեղծվում, ոչ յայսասանում տափի վարելը մի տակ գերակայություն է եւ ամեն կերպ դեմք է խրախուսել այդ գործ ծունեությամբ զբաղվողներին: Յա մարյա թե այնպես, ինչպես դա առ վկում է նաև մեկ այլ ոլորտում՝ մասնաւության առեւտրում: **Փաստութեան հայտարարում** ենք արժեքների ստեղծող ճյուղերի գերակայությունը մասին, բայց իրականում գերակայություն ենք տալիս արժեք չստեղծող, օրինական գործունեությունից խուսափող ու լորտերին: Ժամանակն է զիտակացնելու, որ տափիներով կամ առեւտրում ոչ միայն զարգացում չենք ունենալու, այլև մշտաբին մնալու են նույն սոցիալական կացության մեջ:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱԶԱԿԳՈՎԼՄՅՈՒՆԸ ԿՈՒՂԴՎԻ ՄԱՐԳԵՐԻՆ, ԱՌԱՎԵԼՈՎԼՄՅՈՒՆ ԿՄՐՎԻ ԱՐՏԱՀԱՆՈՂՆԵՐԻՆ

Կառավարությունը երեկ հաստաված «Ազակցություն փոքր եւ միջին ձեռնարկահիրության սուբյեկտներին» 2015թ. ծրագրի համաձայն, ՓՄՁ-ների աջակցության միջոցառումների գերակշիռ մասը՝ շուրջ 90 տոկոսը, ուղղվելու է մարդերին, առավելապես սահմանամերեւ եւ հեռավոր բնակավայրերին: Ազակցություն կցուցաբերվի սկսնակ եւ գործող փոքր եւ միջին ձեռնարկահիրություններին: Ակնկալվում է, որ կավելանա փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների ժամանակաշրջանում կազմակերպությունների աջակցության ստացումը կապահպանվի առաջնային նշանակության պահանջման համապատասխան:

Ինչուս նեց հարց ներկայացնող էկոնոմիկայի նախարար Կարեն ճշմարիչյանը, այս ծրագրին կուղղվի 150 մլն դրամ: Նա նաև տեղեկացրեց, որ ՓՄՁ-ներին կտրամադրվի վարկային եւ ֆինանսական աջակցության երաշխավորություններ: Ըստ նախարարի, Վարկային 12 տևող տոկոսադրույթի 3 տևող դեռությունը կսուբսիդավորի Արդյունաբերության զարգացման հիմնադրամի միջոցներից, եթե արտադրվող արտադրանքը արտահանման, դաշտանության կամ ազգային անվտանգության կարիքների համար է:

Սփյուռքի 950 դպրոցների դասագրքերի Ֆինանսավորումը Հայաստանից

Հայաստանի Հանրապետությունը կաղղահովի սփյուռքում գործող էությունը 350 ամենօրյա (Խմբագրությունն չի կարող հավաստել այս թվի ստուգությունը - Ծ.Խ.) եւ շուրջ 600 մեկօրյա դրացների ուսումնական գրականության դահանջարկը: Այս մասին նշված է երեկ կառավարության հաստատած «Սիյուռի հայկական կրթական հաստատությունների ուսումնական գրականության եւ օժանդակ նյութերի մշակում եւ տրամադրում» ծրագրում: Ինչուսև տեղեկացրեց սփյուռի նախարար Դանուս Դակորյանը, յուրաքանչյուր տարի Հայաստանը բավարարում է սփյուռի հայկական դրացների դահանջները:

25 մլն դոլարի մաքսային զննման սարքավորումներ Չինաստանից

ՀՀ ֆինանսների նախարարության եւ չինական «Նյութեֆ բանկին» ՍՊԸ-ի միջեւ մասնային զննման տեխնոլոգիաների եւ սարգավորումների արդիականացման կաղակությամբ մատակարարման դայմանագրի նախագիծը երեկ հավանության արժանացավ կառավարության կողմից: Պայմանագրի ընդհանուր արժեքը մոտ 25 մլն դրամ է:

Նախագիծը ներկայացնող ֆինանսների փոխնախարար Վախրանգ Միրումյանը տեղեկացրեց, որ հյուսիսային ճամանակաշրջանում նորոգման ել մասսային հսկողության սարքավորումների աղամոնաժաման արդյունունում հրատասար անհրաժեշտություն է առաջացել ձեռք բերել մասսային զննման շարժական ռենսօնեն ել այլ սարքավորումներ, որոնք կարող են կիրառվել նաև աղագայում ըստ անհրաժեշտության տղափոխման միջոցով։

ՄԵՐ ԽՐԱԿՈՒՐԱԿՈՒՄՆԵՐԻՆ ՄԻ ԱՐՃԱՎԱՆԻՒՅԻ ԱՌԻԹՈՎ

Յուրաքանչյուր լրատվամիջոցի համար հատուկ նշանակություն ունի իր լարանի հետ փոխադարձ կապը: Դա թույլ է տալիս դատկերացում կազմել հրադարակումների վերաբերյալ համության նույնագումար եւ նշանում տրամադրությունների մասին: «Ազգը» մշամես կարեւուրել է իր ընթերցողների հետ կապը, ծանոթացել նշան տիսակետներին՝ ինչպես դրվագող, այնուև էլ ննադատող, ի գիտություն բնողուներ արված դիտողություններ:

Այս անգամ կցանկանային անդրադառնալ մեր մշտական ընթերցողների մեջի՝ Եջմիածնի Վետերանների խորհրդի նախագահ Սիրեն Եղիազարյան՝ խճբագրությանը հասցեագրած նամակին, որտեղ նա ցերս խոսեր է հունվարի 20-ի համարում երկու հրադարակումների («Որվա՞ն հարկեր են վճարել հանրության հայտնի օլիգարխները» և «Ինչո՞ւ են դադարանձվել հայ գրանտակերները») առիթով։ Առանց ներկայացնելու նամակի բովանդակության մանրանասները, դարձադես ցանկանում են օնորհակալություն հայտնել Սիրեն Ղազարյանի՛ մեր հրադարակումներին մշտական հետեւյուն եւ իր մոտեցումները հայտնելու համար։ Դայար են, որ արժանանում են հերոսական անցյալ ունեցող սերնդի ներկայացուցչի՝ Դայենական Սեծ դատերազմի մասնակցի նաման գնահատանքին եւ դարտավորված՝ շարունակելու մեր երկրում եւ աշխարհում տեղի ունեցող իրադարձությունների օրիեկտիվ լուսաբանումն ու մեկնաբանությունները։

1 Սիջագգային գիտաժողովը, ինչպես նախատեսել էին կազմակերպիչները, կայացավ՝ խուռացով տակ առնելով մի շարֆ կարեւոր հարցեր՝ մասնավորապես ինչ դերակատարում ուներ գերմանական ռայխը, ինչ կատ կար ռազմական դաշնակիցների միջեւ, ճարդասիրական օգնությունն ինչ ուղիներով էր իրականացվում եւ այլը:

Բայց գիտաժողովից գիտաժողով դամության ծանր նյութը հարստանում է դաժան մանրամասներով՝ առանց ձեռնոց նետելու ներկա բաղաբականությանը, եւրոպական Քիողողության մշակույթի մեջ հոլովոյք չգտնելով։ Պատմության թանգարանում չհանդիմեցինք գերմանացի բաղաբական ակտիվ գործիչների, Բունդեսբազի դատարանավորների, Գերմանիայի Եվրոպայի այսօրվա դատմության գմացին մետքնավարներին։

Մարշի 1-ին գիտաժողովի համեստավոր քացանան Ելույթի դաշիվը տրվել է Սառեթեմփրոնի համալսարանից **Մարկ Լեվեն** (Mark Levene), հաջորդ երկու օրերին իրենց Ելույթներով գիտաժողովը հարսացրեցին Զլարկ համալսարանից **Թանգեր Աչչամբ**, Տյուրիխի համալսարանից **Թոմաս Շմուց** (Thomas Schmutz), Հայդենի համալսարանից **Էրիկ Յան Ցյուրչեր** (Erik Jan Zuercher), Միջիանի համալսարանից **Ռոնալդ Սյունին**, Բեռլինի արտզործնախարարության բաղադրական արխիվի Ներկայացուցիչ **Մարշին Քրյուգեր** (Martin Kroeger), Տյուրիխի համալսարանից **Հանս Լուկա Քիսեր** (Hans-Lukas Kieser), Պուստամի համալսարանից **Քրիստին Փշիչհոլց** (Christin Pschichholz), Երևանի համալսարանից **Ալեքսանդր Կրետլով** (Alexander Kretlow), լրագործ Յուլգեն Գորբելիսը, Խզմիրի սնտեսագիտական համալսարանից **Օզան Արսլան** (Ozan Arslan), կամքուական Պունդենից **Հիլմար Կայզեր** (Hilmar Kaiser), Բեռլինի Ազատ համալսարանից **Օլիվեր Շթայնը** (Oliver Stein), Ռոլֆ Հոսֆելդը (Rolf Hosfeld), Մայնի համալսարանից **Յուլիթ Փերիկիչը** (Judith Perisic), Երիդականության Միգրացիայի Եւ կախսականների դաշնային վարչությունից **Ֆաբիան Շրեմելը** (Fabian Stremmel), Հռոմից **Զիգուրդ Սպերրե Շտանգելանդը** (Sigurd Sverre Stangeland, Collegium Hungaricum et Germanicum), Բիւնամի համալսարանից **Ռոյ Քոնք** (Roy Knocke), Էստենի գիտամակութային ինսիտուտից **Ալեքսանդրա Պրշիրեմբելը** (Alexandra Przyrembel), Փարիզի գիտահետազոտական ազգային կենտրոնից **Զլեր Սուրայդյանը** (Claire Mouradian), Փարիզի լատինարան **Ռայմոն Գետրովյանը**:

Բեղյանի ողբակարը՝ Ունեթ դեմ Լիգ-
դեն փողոցը դեռ հիշում է՝ անցյալ դա-
րասկզբին իր մայթերին դրում վում էր նաև
Սովորության՝ Կոմիտասի ո-
ւահետքը, եւ իիչ հեռու՝ Հումքու համալ-
սարանի նրա անունը կրող հոււցախտա-
կը լուր վկայում՝ բաղադր կենսրնը դահ-
դանել է այդ հիշողությունը: 1921-ի մար-
տի 15-ին Դարդենքութարաստից դեմի
Շքայնփաց ուղեւորվելիս Թալեաթն ընկ-
նում է Սովորության թերթիյանի կրակոցից:
Բեղյանը, աշխարհը գրում ու խոսում է

աննախաղետ մի դատավարության մասին, ու մոռանում: Թալեաթի սպանության վայրում հայեր նտովի մեր հոււշածանը կանգնեցրել եմ վաղուց՝ գերմանական դատարանի արդար Վճռի արտնությանը, ու մեր միտքը, հավաքական կամֆից լված, այն թողել է անդաւում հեռումեռում՝ վեց չոմենի հիջրեն սիրդենի բացառությանը:Կոմիտասի ուսնահետքը գրանցած փողոցում՝ Ունթեր դեն Լինդեն 2 հասցեում տղավորիչ ճարտարապետությանը աչքի ընկնող դատանության թանգարանն այնան հյուրընկալ է, որ աղասանել է Լենինի հոկա արձանին, իսկ «Դարի ուրառություն» մսանե-

դ» գիտաժողովի անցկացման համար ասուն են, այս հասցեն տևական բանակցությունների արդյունքում է հրականացել Իմ դրդոցական դատեր առօրյայից գիտեմ դատմության ուսուցչի հանձնարարած վսահելի աղբյուրը հենց թանգարանն է՝ բայց առաջին համաշխարհային դատմությանը սեւեռված՝ նույն ուսուցիչը Դայոց ցեղասպանության թենան հրաժարագրում չի ներառում։ Գերմանիայի դատմության մաս է, կարծես հաստատում է ներկա միջազգային գիտական համությունը, նաև դատմության թանգարանի նախագահ, դրկուր դրժություն Ավեսանդր Կոխը, բայց դատավանատվություն կերպությունը ապելիմ՝ մեղսակցությունը ճանաչելով ներում հայցելու, 2005-ի Բունդեսթագի բանաձեւը «ցեղասպանություն» եզրով վերաճեաւակերտելու, 2015-ի ապրիլի 24-ին Ծիծեռնակաբերդում քարձասիժան դատավանատվությանը ներկա գտնվելու գերմանացիների հրադարակ նետված կարծիք-առաջարկները հանձնառության կարու են մնում։ Բացառությունը գտնենալու ուժադիր ընթերցելով՝ մարտի 3-ի երեկոյան, թանգարանի արակեածները բակում ցուցանուու թնդանոթների լուր հսկումով կազմակերպված բանավեճի վերնագրում գիտաժողովի հաստական նախադար-

դեսքագի դատավանավոր Զեմ Էղզրեմի ընդունակությունը չի հաստատել իր ներկայությունը եւ բանավեճը դիմու ծավալվի Բերդինի Մարտակերպության կողմէն առաջարկված է Հայոց կառավարության կողմէ 2005-ին «Հայոց կուսումնական մերժություն» վերաբերյալ Բունդեսսպագի բանական ձևու համարելինակներից Սարկոս Մերժությունը կամ Սարկոս Կելի, Բրիտումի Սկիոնութ եւ ցեղասպանությունը գիտահետազոտական ինստիտուտի հիմնադիր Տարօտն Սիհրան Դաբաղյան մասնակցությամբ:

2011-ին Կանաչների Բյոլ հիմնադրամը կազմակերպած բանավեճին Զեմ Էղզրեմի միջն իհարկե ներկա գտնվեց (դրա նասիգությունը՝ ստու «Ազգի» 2011 թվականի հոկտեմբերի 15-ի համարում-խմբ.), ելույր ունեցած բայց հարցերից խսափեց՝ անհետաձգելով լի ժամադրությունները դաշտառաբանելով: Դիմա չի էլ եկել՝ ազդանշանն իհարկե դարձ է, եւ առավել բան զարմանալի է առ գիտաժողովի բոլոր մանրանամերների մասակելու համբերությունն ու տաղանդական ունեցող գերմանացիներն այս անզարդ բանավեճ մատուցելու դժվարությունն եւ ունեցել կամ՝ որ ավելի հավանական է այս վերաբերմունքով հսակ ձեւակերպություն են՝ Հայոց հարցը մեզ համար առ դարձնի չունի: Այլամետ ինչպես հասկանալու առ 2009-ին Բունդեսսպագին հրաժա

մերկայում իրեական լոքի ձևամասն ասկ: Շան ձանաչվեց Գերմանիայում, բայց զնչուների (սինտի, ռոնա) ողբերգությունը դեռ չի ձանաչվել, ասաց Մեկելը: 2005-ին ընդունած բանաձեկի մասին հիշատակելով էլ ցավ հայտնեց, որ գիտական հանրության կողմից վաղող ընդունված ցեղասպանություն եղրույթը տեղ չի գտել Վերնագրում՝ Թուրքիայի, կանցերի գրասենյակի ճնշումների դաշտառով ու նաև՝ մեծամասնության վեն սահմանադրությունում: Մի բանի տարի առաջ հավատում էի, թե Թուրքիայուն ժողովրդավարացում կինդի, հետեւաբար փոփոխություն, ասաց Մեկել՝ անակնկալ առաջարկով՝ աբուրում աղրող հայերը չեն կարող ժողովրդավարացնանը նոյաստել: Սփյուռքին, այսու բառն ուղղեց Միհրան Դարաղը ու դատանության բանգարանում ծավալվող գրույցը փորձեց կյանի աղոմուկին խառնել՝ Եվրոպան խոսում է հայերի մասին գաղութահրոց տեսանկյունից, խոսեն՝ ինչ աղաքա ունի հայը, սփյուռքի: Նա հիշեցրեց, թե Բրյուսելում կառուցվող Եվրոպայի դատանության տունը իր դատանությունն ամրագրում է ոչ թե 1914-ից, այլ՝ 1917 թվականից: Կամ հայերս չկանի, կամ՝ եթե կանի էլ, Քիոռողության հոլովությի մեջ չեն, իսկ մենի, մա-

«Դարի ոճքազնության վկաները»

100 surh hlesn էլ՝ պատմության բանգարսնում

**ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ԼԱյզեր Վիհելմ II-ը Օսմանյան կայսրության ռազմական
ճախարար Էնվեր փառայի հետ Բուֆորի ափին, հոկտեմբեր, 1917**

սությունը հարցականով է ձեւակերպված՝ «Դայոց ցեղասպանության 100 տարին. գերմանական դատմության միջնադարում» («100 Jahre Völkermord an den Armeniern – Ein Kapitel deutscher Geschichte?»): Հարցական նշանը հունական է, թէ դաշտնական Բերլինը լորրի չունեցող հայության ակնկալիքը փարաւում է նմանօրինակ գիտաժողովով, որի միջնան էլ Կարենոր, բայց քանզարանից անցյալից ձեռք չի մտելում այսօրվան դրույց չի մտնում, Բունդեսքաղաքաց չի մտնում ՀՀ-ին, Սփյուռքին գրկում այսօրվա դայունավաճանգ աշխարհում անվտանգության երաշխիքներից:

Ափսոս, Գերմանիան բաց թողեց 100-ամյակի Շենհին բարոյական լավագույն օրինակն իր Երբեմնի ռազմավարական այսօր նաև ՏԱՄՍԱԿԱՆ դաշինութիւն կատարված Թուրքիային ցուց տալու հնարավորությունից, ավելի հեռում էլ գնամ՝ Դայոց ցեղասպանության ժիստումը Իրեականացնելու լավագույն արիթը «ԿՏԱԿԵԼՈՒ» առաջապահին:

Բայց, ինչու ընդունված է լրագրության մեջ, եղակացությունս աղահն-վազրեմ բանավեճի հակիրժ արձանագրությամբ: Կազմակերպիչների ողջուկի խոսից հետ հայտարարվեց, թե Կանաչչանների կուսակառության նախաօահի. Ըստ

Միհրան Դարալին այդուհանդեմ հայ գելով ներկա հանրությանը, հիշեցրեց, թէ տարիներ առաջ Գերմանիայում բանավեճ կար՝ բարոյականություն, թէ՞ բարսականություն: «Աղեքը խլեց մեր ղատնությունը: Աղեքի ղատնությունն էլ մեզանից եւ խլում, մեր ղատնության հանդեմ մեզ դի

Անավանդ սփյուռքը դրա՝ դատմելով վիճականցված հիշողության կրողն է, ասաց նա:

Մեկելի ծանուցման՝ ապրիլի 24-ին
Բուլղարացի հիմքու է Հայոց ցեղաս-
տանությունը, իսկ Ծիծեռնակաբերդ կու-
գենար, որ Դաշնային նախազահ Գառնի
գնար: Բանավեճը վարող լրագրողի հս-
ցին, թե Բուլղարացի նիստից ի՞նչ են
ակնկալում, Միհրան Դարադն ասաց՝
զգում են, որ ոչնչ չի փոխվելու, առաջին
շարք չի շարժվում, հայոց հարցը դար-
ձյալ կրնա 2-րդ, 3-րդ շարերում, մեր
ձայնն ուրացման մեջ չի լսվում, չկա։
Գորկի թարոնի կառավարիչն էլ կոչ արեց
մինչեւ Զատկի հետեւել իրենց բենում Հա-
յոց ցեղաստանության թեմայով 44 օր տի-
տղ միջոցառումների բազմաւեր ծրագ-
րիմ ժեւելով հանրային իրազեկման դե-
րի մասին։

Բանավեճի ավարտին Երևանում 2009-ը 2012-ին դաշտնավարած Հանս Յոխեն Շմիդը մեր գրույցում փոխանցեց, թե ուրախությամբ է մասնակից դարձել միջազգային գիտաժողովի 3-օրյա աշխատանքին, ափսոսանի հայտնիլով, որ 2005-ին բանաձեռում ցեղասպանության եզրույթը խաղաղական նկատառումներից ելնելով բացակայում է եւ գերմանական սերմանակցության, համարդաբախմանավորթյան տեսանկյունից ելնելով ձիւս է համարում առաջիկայում դրա վերանայումը:

ՄԵՐ ԾՅՈՆ ԽՈՍԿԱԿԻՋԾ՝ ԱՎԱՏՐՀԱՅՈՒՄ ՀՅԴ
ԴԵՍՄԱՆՈՒԹՅԱՆ Բաղաբական բաժնի դե-
կավուր ԱՌԵՍ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱՆԾ, Ի ԴԵՏՎՐԻՌՈՒ-
ԹՅԱԾԻ հԵՏՏԵԼԻ Է ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ԵԽՈՐՅԱ Ա-
ԽԱՏԱՆԻՇՆԻ, ԽՈՏՈՎ ՇԵՏՏԵԳ Ի ԽԱՎԱՆԱԾ
ՀԵՂԻՆԱԿԻ՝ «ՄԵՐ ԽՈԾՈՐՎԱԳՈՒՄ ԳԵՂԱՍՄԱ-
ՆԱԳՔԵՑՆԵՐԻԾ» ՌԱՅՄՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳԵՏՐ-
ՋԱԿԻ ԱԵՐԿԱՎՈՐՄԱՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻՆ: Ա-
ԼԵՔՍԱՆԴՐԱՆ ԱԼԿԱՏԵԼ ՏՎԵՑ, թԵ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ-
ՎՈՒՄ ՄԵՂԱՍԿԵԳՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՐԻ ՎԻԽԱՐԵՆ Ա-
ՎԵԼԻ ՄԵՂԸ ՊՐԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՐԻ
ԿԻՒՐՈՒՄՆ ԷՐ ԽԱՃԱԽ ԼՄԵԼԻ: «ՍՄԱՍՈՒՄ
ԷԻ, ԻՐ ԳՐԱՆԵՐԱՄ ԲԵԿ-ԵՐԿՈՒ
ՊԵՏԱԳՈՎԱՎՈՐ ԼԿԻՆԵՇՆԻ, Բաղաբական, ԼԿՈ-
ՍԱԼԿՈՎԱԿԱՆ ԱԵՐԿԱՎՈՐՄԱՆ ԲԱԳԱԿԱՅՈ-
ԹՅՈՒՆ ԻՒԽԱՄԲԱԿԵՐԵՑ, ԱՆԿԵԴ ԱՍԱԾ:
ԹԵ ԻՆՉ Է ՄԱՐԱՍՎՈՒՄ ԻՇ ԶԳԻՇԻ, ԿԱՅ ՃԵՆ
ԱՍՈՒՄ, ԻՆՉՄԵՍ ԲՐՈՒՆԵՍՄԱԳՈՒՄ ՏԵՐԻ ՈՒ-
ԹԵՆԱՋԻ ՄԻՍԻ ՄԱՍԻՆ, ԱՅՆԵՒՅ Է ԾԻՒՑ-
ՆԱԿԱՐԵՐԻ, ԳԱԼԻՄՈՂԻ ՈՒԼԵՆԻՐՎՈՂ ՊՐԱ-
ՎԻՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ», ԱՍԱԳ ԴԵ-
ՄԱՆՈՐ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱՆ:

87

Քաղցր պահեք

Կարելի է դիմակայել բազմաթիվ փորձությունների, բայց բռնկվել միայն այն բանի դասառով, որ թեյը բավականաչափ տաղը չէ: Դեռ, իհարկե, թեյի տաղորդության մակարդակի դասառով բռնկվողներին կմեղադրեն «սից բանից» մեծ դասություն սարելու մեջ, չի բառացվում, որ անգամ կալանավորեն, օրինակ՝ բռնկման արդյունքում սեղանի վրա դրված կավե թեյնիկը անփութուն ջարդելու մեջ, որը ուրիշ գոյցն էր: Այնուա ու շատ կարեւոր է ունենալ կամ ձեռք բերել որակներ, որոնց առկայությամբ մենք չենք բռնկվում ոչ մի դարագայում, ընդհանուր առմամբ կատարյալ հանգիս ենք, անգամ դիմոց, ինչը միայն լավ է: Եթևորյուն ենք չեմ կառուցում, իսկ սա անաղմուկ գործններաց է, կարելի է ասել անգամ անծովուն: Ընդ որում, եթևորյուն ինքուլցու չենք կառուցում, կառուցողներ կան, որանց անվանում են իրենց գործում մասնագետներ, որոնց ոչ մի դարագայում չտեսի խանգարել: Մեր գործը դեմքանականացնության մեջ, ուրեմն, ոչ թե ինչ-որ բան անելու է, կամ ասելու, այլ լուել, բանի որ մեզանից յուրաքանչյուր խոս եւ այլ ընկալվում է որում դեմքանացնության խոչընդուն, եւ հոդվածն, ինչուն ասում են, դաշտաւ:

Օրինակ, բոլորովին վերջու գյուղնախարար Սերգո Կարապետյանը գնացել է Շիրակի մարզ, ու դարձ է՝ ղետականահնության գործով: Այժի շրջանակներում նա հանդիպել է շիրակցիներու թերթերների եւ գյուղացիների, որոնց մոտ էլ հենց ասել է՝ «Կառտիֆիլ աղջկա դես մի քան է, առաջին ուզողին դես է տաս»: Ըստ ինձ գյուղնախարարարի այս արտահայտությունից դես չէ, վիրավորվել, դասմութուն սարել, բողոքել, դահանջել, որ նա ներդություն խնդրի, հատուկ այդ նորականությունը ոչ թե երեան օալ, այլ խնդրել երեանցի ընկերներին՝ միշինգ անել գյուղնախարարության ժենի դիմաց: Բայց ես լրիվ հասկանում եմ այն երեանցիներին, ովքեր գյուղնախարարության ժենի դիմաց հավաքվել եւ դահանջում էին նախարարից՝ ներդություն խնդրել հայ աղջիկներից: Խնդրին այն է, որ Դայաստանի բաղադրացիները ցանկանում են տեսնել, որ երկրում լինի մեկ դաշտոնյա, ով դատասխան կտա իր ասածի, առավել եւս՝ արածի հաճար, եւ, այդ դատասխանը տա ժողովրդի դահանջով եւ հենց ժողովրդին: Կարտիֆիլի թեման այս առումնով հրաշայի էր. նախ սա անկարեւոր, առաջարարական մի իրադարձություն էր, այսինքն ընդունելով սեփական սխալը (ինչը ի դաշիվ նախարար Կարապետյանից դեմք է ասել, որ նախարարն արել է), Սերգո Կարապետյանին ոչ ոք գործից չէր հանելու: Այսինքն ներդություն խնդրել կարելի էր՝ եւ ոչ թե խոչընդունելով ղետականահնությունը, այլ հենց դրա շրջանակներում: Զի կարելի վիրավորել դայտարող, դահանջող, բողոքող մարդուն, առավել եւս եր նախ մարդիկ այնքան տաս են, որ նրանց հանգիս կարելի է ժողովուրդ կոչել: Իրականում մեր ժողովուրդը բազմաթիվ փորձությունների է դիմակայել, բայց այ թեյում տափարակագի ոչ բավականաչափ չափից բռնկվեց: Արդարացիներն...

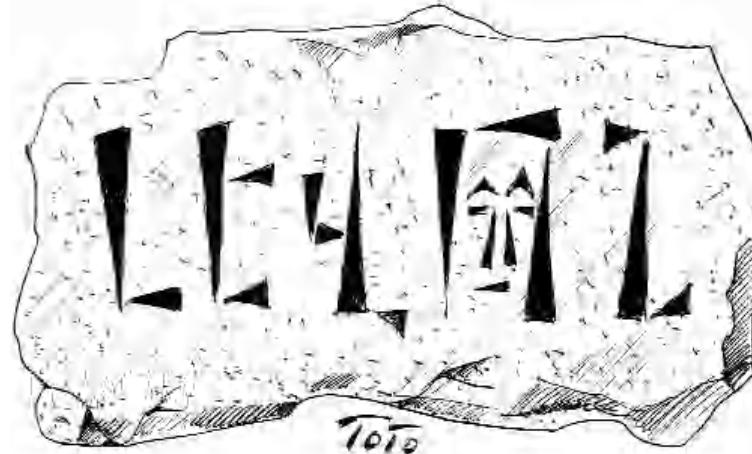
Ինչ-ինչ, բայց տարավազի մակարդակի որոշման մասնագետը հենց ժողովուրդն է:

ՀԱՅԻ ԱԹՅԱ-

ՀՈՎԻԿ ԱՔՅՈՒ

Ի տարբերություն Գագիկ Ծառովկյանի, Լեւոն Տր-Պետրոսյանը երկու կարեւոր առավելություն ունի: Նախ՝ նա այդքան հարուստ չէ, որքան Դայաստանի ամենաբարզաված մարդը, ինչը միշտ առավելություն է, համեմայն դեղու՝ գլխացավամիջի բացակայություն, առաջ եւ Տր-Պետրոսյանը կարող է խոսել, եւ ու դրւ Դայաստանում մնացած միակ ընդդիմություն ենք»: Լսելով իիմնադիրից այս խոսելու ըր՝ Զուրաբյանը ժմտում է Եփորձում օրիգինալ մի դատավանական տպագիրը: Տր-Պետրոսյանը, սակայն, շարունակում է. «Քետեւա բար, այս թյուրիմացությունը վերացնելու հանար, եւ որուել են որ դրւ այսուհետ դեմք է իմձ դեմք»:

Լեռն Հրաւալին եւ Քրեսուկան օ 666-րդ հոդվածը

Անգամ Երբ ըստ Էլովյան ասելից չունի: Գաղտնին այն է, որ միշտ լինում են մարդիկ, ովքեր Str-Պետրոսյանի կամ կողմին չեն, իսկ մարդկանց այս՝ համալրատասախանաբար՝ «սրիկա» եւ «գերսրիկա» խմբերը մշամես թենա են եղել առաջին նախագահի հանար՝ արտահայտվելու: Բացի սրանից, հումորը կա ու կա, իսկ Str-Պետրոսյանը, ինչպես գիտեմ, հունորի մեծ զգացողություն ունի. Կարծիք կա, որ նայոք տարի Երկիր դեկավարել են հենց հումորով: Ի դեռ, բոլորը վիճ վերջերս, մի սովորական օր Երբ ընդդիմությունը ՀԱԿ-ի գրաստանակում փորձում եր դուրս բերել Երկիր ռեժիմի անկուօս Երախից, ձեռքի հետ էլ՝ վերացնելունը հարիմության բոլիալությունը Լեւոն Զուրաբյանի օգնականն իր ժեֆին հայտնում է՝ «Նախագահը Ձեզ կանչում է»: Դե, բացի որ Լեւոն Զուրաբյանի համար նախագահը միայն մեկ մարդ է և նա անմիջապես փակում է սեղանին դրված՝ «Ինչո՞ւ դառնալ հաջողակ. 20 խորհուրդ» գիրքը եւ արագորեն գնում Str-Պետրոսյանի առաջնախատենյակ Վերջինս, վարելով հերթական սիզարեց եւ ավելի հարմարավետ թիկնելով բազկաթորին, ասում է. «Լեւոն, իմ եւ բրիտանացի գիտնականների համատեսությանասիրությունները ցույց

Եր ես տղեկաց, որ միջազգային Amnesty International կազմակերպության կողմից ադրբեջանական հիմանությունները ճանաչվել են Եվրոպայում ամենաառօնաձնումներ կատարողներից մեկը, մի հարց առաջացավ՝ հայտնել այս լուրը ընթերցողներին, թե ոչ ոք եւ եթե այս, աղա ինչո՞ւ, կամ եւ թե ոչ ոչ, աղա ինչո՞ւ։ Միանգամից հարմար տեղապորվելով տղեկավական դատերազմ մղող բազարի մարտիրոշիկների հարմարավետ բազմությունը որուեցի, որ այս լուրը անդայման դեմք է տալ, որդեսզի աւարին իմանա, թե ինչ երկիր է Ադրբեջանը եւ ինչ հիմանություններունի, եւ որդեսզի ադրբեջանցիներն իրեն իմանան, թե ինչ հիմանություններ ունեն, գուցե դարանց մոտ առաջացնի հիմանությունների դեմ ընդպատճելու ցանկություն, սրանից ածանցյալ գործողություններունք։ Այս նժիշխ գալուց առմիջադեմ հետո, սակայն, ես ահանկարծ հայսնաբերեցի, ինչուես աստվածում եօ՛ դառը ճշմարտությունը և սախ այն, որ լուրը տալու իմ առաջին տառածարք այնորովնեմ, ան-

շին լատակ ասբոդովսու աս-
իհմն է, ասի որ եթ միջազգայի-
իթյալ հայտնի կազմակերպու-
թյունն է Աղրեզանի բռնածնություն-
իշխանությունների մասին հայտնում,
կնաշանակի աշխարհն արդեմ
կամ աշխարհի աշխարհն է:

სქეგნი, ირ აოაღინ წრეთანა
ებ დასაკანის ხრალის
ჯან, თუ მას ან თან, თრეპი
თუ ის ფი ზავასანის მანა
დაბ მას ღრეფშის ინ თან-
სალის ჩემის აღმართება აუ
რე ღირებულე ძმის თ თ
ყირდის ირგანა მა მასა
სას ასა: სტ-ზესრუამე, სა
კაჯან, ცარისაკის ე. «ზესტა
რა, აუ რეირემაგოს ინ კე
რაგნელი ხანარ, თუ ირჩებ თ
ირ ფი აუკის მას ე ჩა დ ეს

նական հարաբերությունները այդ ճարդիկ, սակայն, ամենն էին էլ հանցանի չեն կատարել կամ բաղաբական դավաճանություն: Այն ըստ Էրևյան գոյություն էլ չունի, այն դարձ դաշտառով, որ բաղաբականությունը ոչ մի ժամանակահատվածութել է ոչ մի երկրում երթե իհմնվածի ներել ճափու ընկերության վրա, այլ՝ շահերի: Որպեսզի բաղաբականության մեջ ներնային դրսեւ, դրւ դեմք է շահեկան ինքնության մեջ առաջանալու համար:

Եվ վերջապես վերջին դարբերությունը, բանի որ այդ դարբերությունները Տեր-Պետրոսյանի խոսի ամենաուժեղ եւ հիմնական ասելիքը դարունակող հատվածն են լինում նի... ամեկդու դաշտմենք: Նախան Լեռն Տեր-Պետրոսյանի հետ գործակցելը՝ դեռևս գոյություն ունեցող բրիտանացի գիտնականները դարձել էին, որ «451 թվականին, Տիմուր գետի ափին գտնվող Ավարայր դաշտավայրում տեղի

ալին եւ Քրեական օրենսգրքի 666-րդ հոդվածը

հանդես գաս, ինչի արդյունքուն
ես ենց հրապարակայնորեն կամ
վաճեմ ռեժիմի կամակատար է
կեղծ ընդդինություն, այդդին
կդառնամ Դայաստանում միա
ընդդինությունը»:

Սեզ հայսնի չէ, թե ինչպես
այս որոշմանն արձագանքու
Զուրաբյանը, բանի nr հենց այս
տեղ իրականության հետ ոչ ճ
կադ չունեցող անեկդոտն ա
յարտվություն է:

Իսկ իրակնությունն այս ու այսօր Լեռն Տեր-Պետրոսյան ասելիք չընի, հետեւաբար նա ի վերջին ելույթի վերջին ամքող դարբերությամբ (իսկ դրանից առաջին նախագահի մոտ բավականին ընդարձակ են լինում անդրադարձել է «կեղծ ընդունությանը», այդ թվում նրանց ովքեր ժամանակին իր կողմից են: Եթե մի կողմ դնենք անձն

Ուրակի մասին, համենայն դեղուած աշխարհի այն հատվածը, որը դեռև է իմանա: Բացի սրանից, հաւաք առնելով հանգամանքը, որ աղբբար ջանցիների մոտ մեր կողմից անց այլում եւ իման տրված այս ենթակա նման այլ բազմաթիվ լուսերը՝ ընթաց վզման հիմք հանդիսացող կուտակ կումներ չեն առաջացրել, ուրեմն դրանք չեն էլ առաջացնելու, հետեւ արար անհիմն է իմ նաեւ երկրորդ դասձառը, թե ինչու եւ դեմք է այս լուր հաղորդեմ:

Այս մտերից հետո հասկացա, ը
տեղ չունեմ տեղեկատվական պա-
տրազմ մղող մեր բաջարի մարտի-
ների հարմարավետ բազմոցին, բա-
նի որ, փաստնեն, իրաժարվում է ա-
ղաքարազմ մղելուց: Անմիջապես
հետո սակայն հասկացա, որ այս
տեղեկությունը չափը եւս տեղի
կավական դաշտերազմ մղել է, եւ
ահա թե ինչու: Խնդիրն այն է, որ ո-
րեւէ դաշտերազմում դրա մասնա-
կիցները մեկ նայատակ ունեն
լավ՝ երկու: Նախ ողջ մնալ, ապա
եւ հաղթել, կամ հակառակ առաջ
նահերթությամբ. մոտեցման հար-
է: Քիմա, եթե կրնկետ տեղեկա-
վական դաշտերազմում դրա մաս-
նակիցները աղափառված են:

ՆԵՍ ՄՅՈՒԱՆԵՐԻ ՀԱՆԱՐ, ԱՅՍԻՄ
ԻՆ ԿՈՂԻԻՆ ԿԱՆԳԱՆԵԼ ՊԵՏ Է ՀԱ-
ԽԵԼԿԱՆ ԼԻՆԻ ՄՅՈՒԱՆԵՐԻԻՆ: ՏԵ-
ՊԵՏՐՈՎՅԱՆԻ ԿՈՂԻԻՆ ԿԱՆԳԱ-
ՄԵԼ ԼՈՎ, ՕՐԻՆԱԿ, ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՍՈ-
ՖԻԱՍՅԱՆԸ ԿՈՐՐԵԵ «ՔՅՈՒՆԻ»
ԻՆԿ ԳԱԳՔԻ ԾԱռուկյանը՝ ավել-
ի շատ բան: Այս համատեսու-
արդյոյն մեղավոր են այն քաղա-
քական գործիչները, ովքեր կամ
սկզբանե, կամ էլ այլեւս չեն ո-
գում կանգնել իհննադիր նա-
խագահի կողին, համեմայ-
դելոյ՝ զուտ քաղաքականությա-
առումնով նրանից են մեղավոր-
թե՛ ՏԵ-ՊԵՏՐՈՎՅԱՆԸ: ԵՎ ամե-
նակարեւորը, առաջին նախա-
գահի տօղապահց դուրս գալ-
արդյոյն նշանակում է դուրս է-
կածի հանար, որ նա այլեւս իս-
խանությանն է ծառայում: Սա-
կա ինչո՞ւ ասում են՝ որդես խո-
հելու նյութը:

սասցվում է, որ դատերազմի այն ձեւում կիմնական նոյատակ մեկն է՝ հաղթելը: Մրա համա անհրաժեշտ է ոչ միայն դիմուկ և ցավուն հարվածներ հասցնել, այլև նախօրոն աղափովագրված նմանամասին փոխարած հարվածներից, այլ Կերպ ասած՝ հաւաքա կել սեփական բայլերը եւ հակա ռակորդի կողմից դրանց տվյա լատասիսանները, հաշվարկե հնարավորինս ստույգ եւ ճիշտ: Յ մա, եթե մենք ի լուր աշխարհի խաղաղ ու միամիտ աղրբեջանց ներին հայտնում ենք, որ միջազգա յին ազդեցիկ կազմակերպություն ոք Աղրբեջանի հշիսանությունները ու ռակել են Եվրոպայում ամեն նաևատը բնաճնշումներ իրակա նացնող, աղա տեղեկատվակա լատերազմի աղրբեջանակա կողմի ոչ դական բացարի մաս միկները կարող են եւ դատասիս նել՝ «Ճըլը ձեզ ճայիե՞»: Մեծ հա վով նրանի ճիշտ կասեն: Ով կա րող է ընդել, որ Ճայասանում իր խանությունները բնաճնշումնե նեն կիրառում: Այլ հարց է, որ ո այնան եւ ոչ այն ձեւերով, որոնց կիրառելի են Աղրբեջանում, բայ միթք բնաճնշումների չափի ո մասնակի առաջերարկությունը:

ունեցած իրադարձությունները՝ դատական գործի մեջ, որը բնել է ժամանակին՝ Կարդան Մամիկոնյանի տանը գործող «Դայոց ազգային դատարանը», իհմնական մեղադրայի անունը եղել է Լեւոն, ով կրել է՝ «Դրաշավի» մականունը: Լեւոն Դրաշավին հայսնի է եղել ոգեկից խմիչքների արտադրությանը, ինչի ազդեցությունը այն օգտագործած մարդկանց տրամադրության վրա այն ժամանակ կոչում էին՝ hrwec (այստեղից էլ՝ մականունը): Դրաշավին մեղադրվում էր դարսից գործի կազմում փղերին դպվադրաբար հարթեցնելու եւ նրանց հայերի դեմ տրամադրելու մեջ (Թբեական օրենսգրի թիվ 666 հոդված): Ըստ դատական արձանագործությունների՝ մեղադրյալը չէր ընդունում իր մենքը, եւ որդես իրեն արդարացնող հիմնավորում մատնանշելով իր ալիքին. «Այն ժամանակ, եր Տղուտիշ ափին կրիկ էր, ես իմ տանը հիվանդ դառկած էի, այն կարող է հաստատել կաթողիկոսը, ով եկավ իմ տուն, եւ ես չկարողացա բացել դուռը», ասել էր Դրաշավին: Դատարանն ի վեցը կայացնում է դատավճիռ՝ Լեւոն Դրաշավին մեղավոր է՝ ազգային կարեւոր նշանակություն ունեցող հարցերում հիվանդ լինելու (կամ ծեւանալու մեջ) եւ դատվում է՝ հավիտնական կյանքով՝ ուղարքաված «սրիկաներով»:

վելի շահեկան վիճակում է դնաւ
այս առաջնության մեջ հետնա-
դահին: Օրինակ, դասկերացրե-
ելու կին բողոքում են իրաւ, որ ի-
րենց ամուսիններն իրենց ծեծում
են: Մեկն ասում է, թե ամեն օր
անգամ գիշերները մշաղես ծեծ-
է ուսում գիտակցությունը կորցնե-
լու ասիժանի, մյուսն ասում է
զիտս է, իմը ամեն օր չի ծեծում
բայց ամիսը մեկ այնպես է ծե-
ծում, որ գիտակցությունս ժամա-
նակավորացես կորցնում եմ: Հի-
մա, այս կանանցից ո՞րն է շահե-
կան դիրքում, կամ կա՞ արդյո՞ւ ա-
վելի շահեկան դիրքում գտնվո՞ր:

Սի Խոսնվկ եւ ամենաէից էլ չես տեղեկացնում, որ Amnesty International-ի վերջին սվյալներով Արքայի հեխանությունները Եվրոպայում ամենաշատ բռնածնումներ կիրառողներից են: Այնան ժամանակ, քանի դեռ Վասի են, որ Արքային Խորհրդականությունը մեջ ասելու

բեջանը կարող է նոյնը մեզ ասել:

Բացի սրանից, եթե աղրեջան
նական իշխանություններն իրոք
առաջատար են բռնաձնումների
հարցում, բա էլ ի՞նչ են ուզում
թող ճնշեն էլի, մեզ լավ չի՞: Փաս-
տուեն լավ չի, հակառակ դարա-
գայում մենք չենք դրդի աղրեջ-
ջանից խաղաղ ժողովրդին ընդու-
զել այդ իշխանությունների դեմ ե-
ազատել Արանցից:

g:
сочьи пози

ԱՐԱՄ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

**Քաղաքական վերլուծաբան,
բանասիրական գիտությունների
թեկնածու**

Դեռ չհաղթահարած 2008-2010թթ. գլորալ ֆինանսամենտական զգնաժամի հետևանքները, հայտնվեցին մի նոր զգնաժամի մեջ: Մեծ Եվրափայում այստեղ-այնտեղ բաղաբական ու բաղաբակրթական բախումներ են տեղի ունենում: Սա հիմք է սվել տարբեր բաղաբական խուռան գործիչների եղակացնելու, որ մենք կանգնած ենք դարակազմիկ փոփոխությունների սեճին: Այդ փոփոխությունները շատ ցավու ու ժողովուրմների համար դժվարին դայմաններում են տեղի ունենում, եւ ոչ ոք չի կարող ասել, թե ե՞րբ կավարսվի այս նոր աշխարհակարգի ձեւավորման գործընթացը: Զինացինները անեծք ունեն: «Որ դու ապրես փոփոխությունների դարաշրջանում»: Մենք խան տարուց ավելի է բարեկիոխում ենք մեր բաղաբական, մնանական, վարչական, իրավական համակարգերը, եւ ականջիկ համար սովորական է դարձել «անցումային երկիր» արտահայտությունը: Բայց խան տարին չափազանց երկար ժամանակաշրջան է անցումային վիճակում գտնվելու համար: Զսան տարում ետպատճեազման Գերմանիան դարձավ Եվրոպայի ամենազարգացած երկիրը: Զսան տարում ետպատճեազման Զեխիան դարձավ սոցիալիստական աշխարհի ժամանականող ՀՆԱ-ով առաջին երկիկիրը: Զսան տարին շատ երկար ժամանակ է: Եվ ժամանակն է Կայաստան այլևս «անցումային երկիր» չկոչելու: Ունենք այն, ինչ ունենք:

Աղավայի մեր տեսլականը

Յուրաքանչյուր գործ սկսելուց առաջ մարդ մտովի ղատկերացնում է այդ գործի ընթացքն ու արդյունքը: Կան մարդիկ, որոնք ունեն տեսլակամի ընդունակություն, կան առև մարդիկ, որոնք չունեն: Տեսլակամը ոչ ամենահարուսաներն են ունենում, ոչ էլ ամենախելացիները: Բայց են առաջիններից, են եկլորդներից կարող են լինել մարդիկ, որոնք ունենում են տեսլական: Ասում են, որ տեսլակամը ըստի է, որն ուժեղացնում է ունեցողին: Վերեկի ներածությունը գրեթի այսքան երկար լոկ այն դաշտառով, որ մեր օրերում աւագել են հարց սկզբները. գիտե՞ն արդյո՞ն, թե ուր են գնում: Գիտե՞ն արդյո՞ն, թե իմշղիսին կիշի Հայաստանը հինգ, տասնու տասնինգ տարի հետո: Ի վիճակի՞ն են արդյոյն ազդելու դաշտության ընթացի վրա եւ կանխատեսելու մեր աղաքան: Միանգամից ասեմ, որ կանխատեսումների ժամանք հետարրարական է, բայց անհանդապ գրադաւում: Խոկ աղաքայի տեսլակամը ոգեւոնչում է մարդուն եւ մղում նրան կոնկրետ գրծողությունների: Այդիսին է մարդկային էությունը:

Ուկրաինական վեցին իրադարձությունները այսօր աղբող սերնդի աշխեռում հիմնավորաբես վարկաբեկեցին նարնչագոյն հեղափոխությունների գաղափարը։ Ալյուստ լինելով իրեւ փափուկ եւ անարյուն իշխանափոխություններ՝ դրանի հասցին մինչեւ գինված հակամարտության, հազարավոր զոհերի, հարյուր հազարավոր զարդարականների, ավերածությունների։ Բոլորը հիմա զգում են, որ բավական է Յայստանում մի ցնցում եւ մեր սնտեսական վիճակը էլ ապելի կվատանա, երերուն դրամը կիուրակվի, իսկ սնտեսության վիրոզման հետեւանմները մեծ ջանմերով կակսեն վերացվել երկար տարիների ընթացքում։ Այս ժամանակը բաները հասկացողները իրադեսական են, որ երկիր բաղադրական ու սն-

Նակներ (կամ գրնե նրանց մեծ մասը կարող են բանական զրոյից նստել Երկրի աղազայի հարցերով՝ թույլ չՏալու հաճար, որ անուժ հուսահառությունը դաքանակառակության մեծ մասին:

Ես դատկերացնում եմ, որ այս տողերը կարդացող Հայաստանի հզրությը կարող է բնծիծառ տալ եւ ասել, որ ոչ նման երկխոսության առանձնաբես կարիք կա, ոչ էլ սպորտական ճարդու խելթիք բանն է, թե ինչո՞ւ է կառավարվում մեջ երկիրն ու աշխարհը: Բայց ես տաս լավ գիտեմ, որ Հայաստանի ժողովրդի բարձրակ մեծամասնությունը չի ուզու կործանարար ցնցումներ, չի ուզում ավելի թշ բաղադրական բախումներ եւ չուզում հեռանալ իր հայրենիքից: Ուշեմ տարրական բարեխողությունը ենթադրում է կիսվել ժողովրդի հետ առաջայի այն տեսլականով, որը ունեցողներ դեմք է որ լինեն:

ԿՐԵՋԻՆ ԽԱՏԵՂՐՈՒՄԻց ՍՊԱՍԵԼԻԲՈՒԹԻ ՄԱՍԻՆ

Ակսվեց Երրորդ ամիսը, ինչ մենք ԵԱՏՏ
անդամ ենք: Կաճաց-կաճաց հաղթա
հարվում է տեղեկատվական դակասը
Կաճաց-կաճաց կարգավորվում է հար-

օրինակ՝ Հունաստանն ու Հունգարիան, որոնք իրենց ռուսամետ դիրքորոշումների դիմաց կարող են վերադարձնել Ռուսաստան ապրամբներ ներկրելու իրավունքը: Այսպես որ աշխոսյ բաղաբական գործընթացները դեռ ետք չեն քողոված ասելու համար, որ մեր ՏՏՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆը կարող է նոր, դեռևս չօգտագործված հնարավություններ սասանալ Ռուսաստանի հետ ինտեգրման բազմարնույթ գործընթացներում: Այս գործընթացներին հետեւել է դեմք ուսադրությամբ: Բայց շատ կարեւ է նաև, որ մեր երկիրը ԵՄ-ի հետ առեւտրի արտնյալ ռեժիմներ ունի, իսկ երկիր ՏՏՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ է ԵԱՏՄ-ի մեջ: Մասն բնական առավելություններ են, որոնք չօգտագործելը ուղղակի անհասկանալի կլինի:

Թղթին հանձնելով խոհեր՝ մատծում էի, որ գուցե եւ չարժեր այստան երկար խոսել տեսլականի մասին: Բայց լսել եմ, որ իրար հասցվող մեղադրամների շար- ֆում նաև տեսլականի բացակայության հարցն է: Եվ սա ճիշտ հարցադրում է: Աշխարհի բոլոր բարձրական վերնախավերում այս հարցադրումը կա: Ինչքան մենք ուժեղ ենք գիտելիքով եւ ոգեղեն, այնքան

Ո՞րն է աղագայի մեր ժեսլականը
կամ Հայաստանը՝ ափի մեզ

Կարող բավարարել գլորալ շուկայում հումքի ճատակարարի դերակատարությունը: Այս փոփոխություններն են, որ սիստեմում են մշածել, որ մեր փոփոխիկ երկիրը գլորալ ցնցումների ու վայրիվերումների դայնաներում մեր ժողովրդի ամենաառողջ բնագրների ու դատական իշխության կիրառման դայնաներում կարող է հանգեցնել բաղադրական ու հասարակական լուծումների, որոնք հերուկղահեն հայությունը ցնցումներից ուղղի տակ զնալուց: Թուրք հայսնի վերլուծաբաններից մեկը յոթ տարի առաջ ասում էր, որ Հայաստանը դիրքավորել է իրեն ամրոցի կերպարում, որն աղբում եղագացնում է երկու կողմից շրջափակված: Եթե այս դիմակայման դայնաներում հնարավոր է եղել աղբել եւ զարգանալ, ուրեմն չի կարող դատահել, որ զարգացման չօգտագործված հնարավություններ այլևս չկննեն: Հենց այստեղ, որ մեզ դեմք են զալու մարդիկ, ովքեր ունեն աղագայի տեսլական, ովքեր կարող են ուղղորդել նյոււններին զնալու մեծամասնության համար ընդունելի ժամանակարինով: Մեծ ճգնաժամը ժամանակակից արագ ու նեծ գործեր անելու փոխարեն նարդը մնում է ինըն իր հետ, հնարավորությունը է ունենում խորհելու աղագայի, իր անելիքների մասին: Համաշխարհային սննդանության տրամադրությունից հասկացող հետինակավուն մարդիկ ասում են, որ մոտակա տարիներին դժվար է լինելու: Զարգացման որեւէ հեռանկար դեմք է ուրվագծվի այսօր, որ իրականանա, ասեմք, ինձ տարի հետո: Այն մարդիկ, ովքեր կասեն, որ մեր սննդանության միջակն ոժմարդն է, չնորանամ

կային ու մասսային վարչարարությունը Բացի ԵԱՏՄ-ին անդամակցության դայնանագրի բուն էռթյուննից, մեր հասարակության մեջ մասը որոշակի սղանակ է առաջանական տեղիներ ունի Ռուսաստանի հետ մեր հասական նոր մերձեցումից: Երկու քառական ակնհայտ է: Երբ մարդիկ դրական է առաջանական արտահայտվում հօգուտ ինտեգրման նրանից ցանկանում էին, որ Հայաստանը կրկին դառնա արդյունաբերության երան կիր: Նրանից ցանկանում էին նաև, որ Հայաստանը կրկին դառնա մեծ գիտության երկիր: Մասնավորաբեր միջին եւ ավագ սերունդը, որ դեռ հիշում է խորհրդային անցյալը, չի կորցնում հույսը, որ արդյունաբերական հզորությունների գործում նաև մի ճասա կարող է վերագործարկվել: Ցավով սրի վերջին խանամյակը մի անգամ էլ ապացուցեց, որ եթե աշխարհում կա մի երկիր, որին հետաքրքրություն է Հայաստանի արդյունաբերությունը, որ Ռուսաստանը է: Հայաստանի հիմնարար գիտությունները խորհրդային ցանուած զարգացել են, որովհետեւ սպասարկել են ռազմարդյունաբերական համալրության շինա Ռուսաստանում հետաքրքրական ժամանակ է, երբ չի կարդիլով գլորա ու կայսին՝ փորձում են ավելի մեծ տեսալ սեփական արտադրություններին եւ դրանցով փոխարինել Եներկրությը: Կատար եմ «հետաքրքրական», որովհետեւ չեն ուղղում ավելի կտրուկ արտահայտվություններ անել, քանի որ հասկանում են, որ այս միտումները դեռ չեն դարձել գերակայությունը Ռուսաստանում: Այս, նախազահ Վահագի ոինիր Պուտինը եւ իշխող վերնախավակ նոյաբակառդել են երկիրն այդ ժամանակարին տարհրություններու խնդիրը: Բայց արգելամիջոցներ մուտքած եւ վերողայում էլ հայությունը են «ամենասամանության սպառագործել»:

«Հայոց գեղաստանության 100-ամյա ժառանգություն»

Մարտի 6-7-ը Հայագայի գլոբալ արդարության իմաստիուտում կկայանա գիտաժողով՝ «Հայոց ցեղասպանության 100-ամյա ժառանգությունը» Վերնագրով։ Մասնակցելու են միջազգային փորձագետներ, իրավաբաններ, դատմարաններ, բաղադրականներ, հասարակագետներ, մարդաբաններ, գրականության, կրթության, մեծիայնության մասնագետներ։ Մասնակիցների թվում են Զեֆիր Ռոբերտսոնը, Ալեքսի Դեմիրճյան (Alexis Demirdjian)։

Ան. <
գերմանիա

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՍԻԵԼՅԱՆ

**Ամերիկայում հայտնված Երիտասարդներից
շատերը հաղթելու փոխում, ձեւափոխում ու
ձեւախեղում են իրենց անունները, այնպես
որ հայկական հետքն անհետանում է:**

Գլենիելարնակ հոգեբան ու մանկավարժ Նայա Շահգելյանը Դայոց ցեղասպանության հարյուրամյա տարելիցը փորձում է արժեւորել չափազանց ուշագրավ նախաձեռնությանը: Որդես յուրաքանչյուր ցեղասպանության մեջ ու կես միջին նահատակների հիշատակին, նա առաջարկում է 2015 թվականին ծնված բոյլոր երեխաներին կոչել բացառապես հայկական անուններով: Դոգեբանը սեփական միջոցներով դաստիարակում է դասվիրել ու հրամարակել, եւ ցրել ու տարածել գրադարաններում, հայկական մշակութային, հասարակական կազմակերպություններում ու համայնքային միություններում, Վաճառակետներում, գրախանութեններում:

Վերջեւս սոցիալական ցանցերում կարդացի հայկական Ազգային վիճակագրական ծառայության անցած տարվա սվյաները նորածիների

Qərətbəxwansırhıն həylikəwən wənənənənərnəq lənştef

անվանակոչությունների վերաբերյալ: Տիցը ասած, հաճիլիորեն անակնկալի եկա տեղեկանալվ, որ անցած տարի ամենատարածված անումները եղել են Նարեն ու Դավիթը՝ 20218 աղջկերէց 874-ին ծնողները Նարեն են կոչել, 22965 տղաներից 1552-ին՝ Դավիթ:

Տիտղոսը կազմվել է պատմական թիվ են կազմել նաեւ Միհենան (693), Ալեքսը (689), նաեւ Անգելինան, Ալեմն ու Էլենը:

Անակնալի եկա, որպիտել մտածում էի, որ հնչյան Գլենդելում, ուր հաճարյա 100 հազարից ավելի հայ է աղբում, եւ ուր հաճատարած նորածին տքաներին ու աղջկերին օսարահունչ անուներով են կնում, Հայաստանում էլ նույն տաճարություններն են իշխում: Գլենդելում, որ հայ սփյուռքի մայրաքաղաք են կոչում, չափազանց նորաձեւ են օսար անունները:

Ալպիան ներկայացնող դաստախ վրա շուրջ վեց տասնյակ հայկական անուններ են, հայահոս ու հայաւունչ, լիովին կամ նասնակի մոռացության նատնված՝ իմշտես Զուլալը, Դալարը, Խոնարհը, Դայնութը, Սեւանան, Սարինեն, Դրոն, Թայինը, Արուար, Արինեն, Արին: Գլենդելում նրանց այսօր փոխարինել են Ենջին, Մայրը, Աօլին, Շերլին, Էլզաբեթը, Օդրին, Արինան, Սիլանան, Թիֆլոնին, Արթուրը, Զոնը, Զեսիրան, Զորջը, Ջամելեր, Ժողեփինան: Խողանախսու ազգերի մոտ ստվորույթ կա Երեխային միանգամից մի տանի անունով կոչել: Օսար ափերում հայտնված հայերը զարմանալի ոգեւորությամբ յուրացել են նաեւ այդ ստվորույթը, որ իրենցը չէ, օսարինն է: Եվ բազմաթիվ հայ փորիկ աղջնակներ, որոնց կոչում են Աննա-Սարիա, Գարիթելա-Սյոլիք-Աստոմինա, կամ էլ լավագույն դեմքում մի տանի անուններ են տալիս, որոնցից մեկը գոնե հայկական անուն է: Դարեւանուհուս աղջկա անունը Գայանե-Եւեն է:

Անունն անհատի իմբոնության մի կարելոր մաս-
նիկն է, եւ սա առավելագույն ծেմարիս է հաս-
կաղես արտերկրում ծնվող ու մեծացող երեխայի
համար: Նույնիսկ Կայիփոռնիայի նման հայա-
հոծ համայնքի համար ազգային իմբոնությունը
կորցնելու վտանգը միանգանայն իրական է ար-
դեն երրորդ սերնդի երեխաների համար: Լեզվա-
դադարականության ու հայադադարականության խն-
դրիները կամ անտերության են մասնկած կամ
մնացել են հառուկեն կազմակերպությունների
հոլովակին, որոնք մասնակի, սակայն ոչ հետեւողա-
կան շահագրգռություն են ցուցաբերում ժամա-
նակ ար ժմանակի:

Բարձր վարձավաճարների դատառով հայկա-
կան դրդությունը մասշելի չեն եւ շատերը նա-
խընթառում են ամերիկյան հանրային (public
school) դրդություն ուղարկել իրենց զավակներին։
Լեզվի ու հնմուտյան դահլամանությունը մնում է
ուսումնիքի հրապարակություն։ Հայ երեխաները սր-

նուններ են տալիս իրենց երեխաներին, իրենց դաշտած դաստիարակություն չեն սասցել դդրուց ցում, եւ դա է դաշտաներից մեկը, որ այդքան հետևությամբ հեռանում են ազգայինից, իրենց արմաններից եւ փոխանակ հայց թագավոր կամ թագուհու անունը դնելու իրենց զավակից ասենք՝ Զարել կամ Արշակ, Էլիզարեթ ու Արքուն են կոչում: Սա տգիտության յուրաքանչյան արտադրություն է»,- ասում է տիկին Շահգելլյանը: «Նա իմն իր զավակի անունը Սեւան է դրել՝ փողոցի ձելով հակակոտել ծնողների՝ ժամանակին իրենց ռուսական անունով կոչելու սխալը: Յիշատակենք, որ հայ անվանի գործիչներից շատերը, ովքեր նույնութեա կարեւորել են հայեցի անունները՝ խորհուրդն ու նշանակությունը, նույնիսկ հետագայում փոխել են իրենց անունները: Յովհաննես Զաջազնունին իրաժարվել է Իգիթխանյան՝ ազգանունից, Արամ Մանուկյանը՝ Սերգեյ Յովհաննիսան անուն-ազգանունից:

Տիկին Շահգելյանի նախաձեռնությունը մարդկանց սքափեցնելու նղատակ ունի: Այս ակցիայի երկրպագուներից մեկը դաստարձ է դադիր՝ Facebook-ում, եւ այն արդին բազմա թիվ հավանություններ (like-եր) է հավաքել: Տիկին Շահգելյանը նշադիր է ընդույնել ակցիայի շրջանակներ՝ կազմակերպելով նաեւ հրադարան կային դասախոսություններ մասնագետներ մասնակցությամբ:

Qibunntu, Wu

Լուսինե ՊԱՊՅԱՆ

Ազգային երգի ու պարի վերածնունդը դպրոցների միջոցով

**Ի՞նչ է ազգային երգն ու դարձ՝ մշակույթը,
սերնդեւ սերունդ փոխանցվող արժեք,
ազգային ժիղի բնորոշիչն**

Թերեւս այս բոլորը համատեղ: Սակայն տարիներ շարունակ մենք ֆայլել ենք առաջ՝ թուլացնելով սերունդների միջեւ կաղը, անցյալում թողնելով ազգային ժամանակակից պատճեններ: Այսօր ազգային երգն ու դարձ միտում ունեն դաշնամարտական մի բան՝ այն մերն է, բայց իշերն են տիրապետում դրան:

Այդ գալու ամսաթիվը և ազգային համարը լրացրած նկատումով, 2014-2015 ուսարվա սկզբից հայաստանյան տարրութեան ուժ երեւանյան եւ երկու մարզային, ներդրվել է «Ազգային եզր ու ղար» առարկան: Ըստ ծրագրի համահետինակ, «Կարին» ազգագրական երջ-ղարի համույթի գեղարվեստական դեկա-

Վար Գագիկ Գինոսյանի, նախաղես ներկայացված է եղել Երկու ա-
վարտուն ծրագիր դրյուններուն ներդնելու համար՝ Երգի ու դաշ-
տական եւ ազգային ուսուցման: Սակայն, հաշվի առնելով ազգա-
յին մշակույթի ուսուցման եւ տարածման կարենությունը հայ-
դահղանձնան գործում ընտրվել է հենց ազգային տարբերակը:

Չնայած ծրագիրն արժանացել է ՀՀ ԿԳՆ-ի հավանությանը, բայց դեռ գտնվում է փորձարարական վիճակում: Առարկայի մասսայական եւ դաշտայի ներմուծումը բոլոր դրդողներում, ըստ կազմակերպիչների, դեռ իրատեսական չէ, այն կիրականացվի փոլվային ծեւով, բանջի դեռ կան մի ժարք խնդիրներ, որոնք լուծման կարիք ունեն: Առաջնահերթ լուծում են դահանջում դասագրերն ու դասավանդող կադրերը: Սասնագետների հարցը նախատեսվում է լուծել բոլեթերում հաճադատավասան բաժինների ստեղծմամբ: Իսկ այս տարի առարկայի ուսուցման համար ընտրվել են սյալ դրդողների ուսուցիչներ, որոնք վերադարձածում են անցել ԳԳինոսյանի դեկավարությամբ: Ընտրվել են այնողիսի ուսուչիներ, որոնք ունակ կիննեին մի բանի ամսվա ընթացքում յուրացնելու ծրագրով նախատեսված ուրեմն ու դարձ: Նրանց թվում, իհարկե, գերակշռություն են դարի եւ երգի ուսուցիչները, սակայն կան նաև դասվարներ, անզամ աշխարհագրության ուսուցիչներ: Նրանցից մեկը Աննա Սաֆարյանն է, Զնն Կիրակոսյանի անվան թիվ 20 դրդողի ուսուցչութին, ով փոքր ինչ տարբերվում է իր գործընկերներից: Պատճառն այն է, որ նա դեռ առարկայի ներմուծումից առաջ, սեփական նախաձեռնությամբ, իր դասարանի աշեակերներին ազգային դարեր եւ սովորեցնում: Անաֆարյանը ոգեւորությամբ է հիշում, թե ինչպես էին աշեակերները դասամիջոցներին միացնում երածությունը եւ խնդրում իրեն այդ փորիկ ժամանակահատվածում գոնե մեկ դար կրկնել:

ՍԵԿ ԱՅԼ ԲԱՆ է ինֆորմատիկական սպովելը, մեկ այլ բան՝ որդես դարձադիր առարկա: Չափ դեմքերում առարկայի բնականությունը անցկացման համար ուսուցիչները կանգնում են հոգեբանական խնդիր լուծելու առջև, բանզի աշակերտների մեծ մասը հեռացած ու օսարացած է ազգային մշակույթից, եւ ինում են դեմքեր, երբ Գրանց հրաժարվում են դարձ դասին մասնակցելուց:

- Մի աշակերտուի ունեմ, որը առաջին դասաժամերի ընթացքում հրաժարվում էր մասնակցելուց, դասընթացներում, թե ինքը «լատին» դարող է եւ Նման դարեր չի դարում: Տղաներ կային, որներ ամաչում էին, բայց ժամանակը ամեն ինչ հարթում է եւ ի վերջո երեխաների մեջ խոսում է հայի արյունը. հիմա նրանք ինքնակամ ու միասնական ձեռք ձեռքի են տալիս ու դարում,- նույն է Սաֆարյանը:

Բացի առարկայի գործնական մասից, Եթևաներին դասավանդվում է Նաեւ տեսական գիտելիք: Միայն շարժումները չեն կարող փոխանցել դարձ ամբողջական իմաստը, չե՞ն որ յուրաքանչյուր ազգային դար ունի իր խորհուրդը, իր ասելիքը, եւ հիմնված է որոշակի դասմական Եթևույթների եւ դիցաբանական swrrterի վրա:Դրա հետ միասին շատ դարեր ունեն իրենց համադաշտական երգերն ու երաժշտությունը:

- Զեհն կարող լինել առանձին ազգային երգի կամ ազգային դարի դասընթացներ, բանի ու երգն ու լրաց փոխկապակցված են միմյանց հետ, եւ իրարից առանձնանալով՝ նրանք հաճախ օսարվում են եւ ժեղվում ազգային հենքից՝ երբեմն սահմանալով այլ տեսակի երգարվեսներին կամ դարձարվեսներին բնորու գծեր,- Առում է գգինոյանը:

Ազգային երգի ու դարի մոռացության մասնվելու դատանոներից մեկը եղել է նաև այն, որ տարիներ շարունակ ազգագրագետները, կատարողներն ու ժողովուրդը մեկ ամբողջականության մեջ չեն եղել։ Ազգագրագետները երկրի տարբեր անկյուններից հավաքել են ազգային երգի եւ դարի մասնիկներ, մշակել դրանք թերելով ամբողջական տեսիք, բայց այն գրի տեսնով մնացել է գրադարակներուն։ Կատարողները հաճախ անտեսելով այդ մշակումները՝ թեմ են բարձրացրել դար, որը ազգային տարբեր է ունեցել, բայց ազգային չի եղել։ Այսօր, ըստ Գինույանի, իրենց հաջողվել է հավաքագրածը թեմ բարձրացնել եւ թեկուր դեռ փոնր խանակով, բայց «Կարին» համույթի կողմից կազմակերպված «Մեր դարերը եւ մենք» բացօրյա ազաս դասընթացների ծրագրի ընորհիվ նաև թեմից իջեցնել հասարակության մեջ։ «Ազգային երգ ու դար» դրոցական առարկայի ընորհիվ այն կատանա ավելի մասսայական բնույթ, եւ հնարավորություն կրնճերի շատերին ոչ միայն ծանոթ լինել ազգային երգ ու դարերին, ասեւ տարբեր ու երես առաջնաբերեն։

ՀԱՅՍԱՐԱՐ ՈՒ ՁՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից հուշարձների էսիգների ընթացքան նորագույն անցկացվող հրաժարակային մրցույթի կազմակերպման մասին

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը (այսուհետև՝ ՀՀ ԿԲ) հայստանում է հրաժարակային մրցույթ:

1. «Հայաստանի Հանրապետության 25-ամյակ (1991-2016 թթ.)»
2. «Վարդան Մամիկոնյանի ծննդյան 1625-ամյակ»
3. «Արշակ Ֆերզիանի ծննդյան 150-ամյակ»
4. «Ալեքսանդր Բաժեռնուկ-Մելիքյանի ծննդյան 125-ամյակ»

հուշարձների էսիգների ընթացքան համար:

Մրցույթը կարող են մասնակցել բոլոր ցանկացողները:

Մրցույթին առաջարկությունները անհրաժեշտ են ներկայացնել ՀՀ ԿԲ՝ Երևան 0010, Կազեն Սարգսյան 6 հասցեով:

Մրցույթին հայտելի ընդունման վերջնաժամկետն է 2015 թ. ապրիլի 22-ը, ժամը 17:00:

Մրցույթի հայտելի բացման օրն ու ժամն է 2015 թ. ապրիլի 27-ը, ժամը 16:00:

Մրցույթի արդյունների ամփոփման օրն ու ժամն է 2015 թ. մայիսի 08-ը, ժամը 16:00:

Մրցույթին մասնակցելու հրաժարակային ծանուցումը տեղադրված է ՀՀ ԿԲ հիմնենային կայունակային:

Մրցույթին մասնակցելու համար ցանկացողները կարող են դիմել ՀՀ ԿԲ-ի Դրամաշաբաթյան կազմակերպություն:

Հեռ.՝ +374 10 59 29 05, 59 29 43

Ֆաստ՝ +374 10 56 74 23, +374 10 52 38 52

Էլ. փոստ՝ Iusine.ayvazyan@cba.am, nune.teryan@cba.am

ՀՀ ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

ՀԱՅՍԱՐԱՐ ՈՒ ՁՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում շահագործվող McAfee սարքավորումների և ծրագրային աղափառումների ուղեկցման արտնուագրերի ձեռքբերման նորագույն կազմակերպման մրցույթի կազմակերպման մասին

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում հայտելի մրցույթը՝ 2015-ին Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում շահագործվող McAfee սարքավորումների և ծրագրային աղափառումների ուղեկցման արտնուագրերի ձեռքբերման նորագույն կազմակերպությունը ընտելու համար:

Մրցույթը կարող են մասնակցել այն անձնին (այսուհետև՝ Սամանակից), որոն ունեն ՀՀ Զարդարական օրենսգրքով սահմանված դարսավորությունների կատարման համար դահանչչող իրավունք, ճամանակակից որևէ պարունակություն, տեխնիկական և ֆինանսական միջոցներ, նույական և աշխատանքային ռեսուրսներ, որոնք կարող են դիմել Հայաստանի Հանրապետության հարկային և սոցիալական մասին հիմքները:

Մրցույթին առաջարկությունները անհրաժեշտ են ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետություն կենտրոնական բանկ՝ Երևան 0010, Կազեն Սարգսյան 6:

Մրցույթին հայտելի ընդունման վերջին ժամկետն է 2015 թ. ապրիլի 14-ը, ժամը 16:00:

Մրցույթի հայտելի բացման օրն ու ժամն է 2015 թ. ապրիլի 17-ը, ժամը 16:00:

Մրցույթի արդյունների ամփոփման նիստը հայտելի է 2015 թ. ապրիլի 27-ը, ժամը 16:00:

Մրցույթին մասնակցելու հրավիրված է 2015 թ. ապրիլի 27-ը, ապրիլի 27-ին ժամը 16:00:

Մրցույթին մասնակցելու հրավիրված է Հայաստանի Հանրապետության կազմակերպությունը (www.cba.am): Մրցույթին մասնակցելու հրավիրված է Հայաստանի Հանրապետության կազմակերպությունը (www.uba.am):

ՀՀ ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

ՀԱՅՍԱՐԱՐ ՈՒ ՁՅՈՒՆ

Նեկապաների մասնագիտական որակավորման բնույթունների այսուհետ որակավորող կազմակերպություններում անցկացված անցկացվող անցկացվությունների մեջ:

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը միացած է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի հիմնենային WEB կայքում (www.cba.am):

Մրցույթին մասնակցելու հրավիրված է Հայաստանի Հանրապետության կազմակերպությունը (www.uba.am):

Մրցույթին մասնակցելու հրավիրված է Հայաստանի Հանրապետության կազմակերպությունը (www.cba.am):

Մրցույթին մասնակցելու հրավիրված է Հայաստանի Հանրապետության կազմակերպությունը (www.uba.am):

Մրցույթին մասնակցելու հրավիրված է Հայաստանի